

NINO LO BELLO

ZA Z)DOVI VA)IKANA

Vse, kar
lahko
o božji
gnamstnički
izvemo še
na zemlji

Za zidovi Vatikana:
vse, kar lahko o božjih namestnikih izvemo še na zemlji

Mengeš, 2004

Nino Lo Bello

Za zidovi Vatikana:

vse, kar lahko o božjih namestnikih izvemo še na zemlji

Prevedel Andrej Poznič

Lektorirala Svetlana Ristin

Naslovnica Roman Ražman

Prelom Gordan Čuka

Uredil Andrej Poznič

Izdala založba Ciceron, 2004

Natisnila Tiskarna Rotosi

Naslov izvornika

The incredible book of Vatican facts and papal curiosities: a treasury of trivia

Copyright 1998 by Liguori Publications

Copyright za izdajo v slovenščini Založba Ciceron

Brez pisnega dovoljenja založbe je prepovedano reproduciranje, distribuiranje, javna priobčitev, predelava ali druga uporaba tega avtorskega dela ali njegovih delov v kakršnem koli obsegu ali postopku, hkrati s fotokopiranjem, tiskanjem ali shranitvijo v elektronski obliki v okviru Zakona o avtorski in sorodnih pravicah.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

262.13

908(450.621)

Lo Bello, Nino

Za zidovi Vatikana : vse, kar lahko o božjih namestnikih izvemo še na zemlji / Nino Lo Bello ; [prevedel Andrej Poznič]. - Mengeš : Ciceron, 2004

Prevod dela: The incredible book of Vatican facts and papal curiosities

ISBN 961-91391-1-9

215939584

Za zidovi Vatikana

Vse, kar lahko o božjih namestnikih
izvemo še na zemlji

CIC
TAM ALTA
SUNT RADICES
STULTITIÆ
ONER

Kazalo

- 11 Papeštvo in njegove male skrivnosti
65 Vatikanski odličneži in obiskovalci
81 Vatikan, Rim in druga papeška mesta
117 Vse, kar ste si želeli vedeti o Vatikanu, pa niste vedeli, koga bi vprašali
141 Dodatek I – Več o Vatikanu
142 Vatikanski časopis
143 Papeževa poletna palača
146 Vatikanska knjižnica
147 Janez Pavel II. je dal Galileju še eno možnost
152 Luči! Kamera! Akcija! Vatikan!
160 Razglašanje svetnikov
167 Latinski slovar
171 Vatikan in izganjanje duhov
176 "La Popessa"
184 Vatikanska švicarska garda
189 Dodatek II
Slovarček izrazov
195 Dodatek III
Pomembni datumi v zgodovini
Rimskokatoliške cerkve
196 O avtorju

Zahvala

Tako kakor je imel papež Pij XII. pomočnico, sestro Pascalino, ki je bedela nad njim in ga varovala pred raznimi spodrsljaji, imam tudi jaz sodelavko, svojo življenjsko sopotnico, urednico in povsod navzočo skrbnico Irene Rooney Lo Bello, ki ji dolgujem večno zahvalo. Kljub vzdeвку Lefty (Levičarka) je bila vedno moja desna roka. Vseh dvajset let in več, ko sem pripravljal to in druge knjige, mi je zvesto stala ob strani. Če pa so se v besedila prikradle kakšne napake, so nedvomno moje.

Verjetno mi je pri delu stal ob strani še Bog, zato gre prisrčna zahvala tudi njemu.

NINO LO BELLO

Uvod

Iz malenkosti nastane popolnost
in popolnost ni malenkost.

Michelangelo (1475–1564)

“Ne moreš pojesti samo enega arašida,” sem kot majhen otrok v Brooklynu poslušal našega uličnega filozofa, Velikega fanta iz sosednje ulice (ki mu je bilo 14 let). In v resnici ne poznam nikogar, ki bi lahko pojedel en sam slani orešček. To, kar velja za oreščke, velja tudi za drobne zanimivosti. Kdo bi lahko prebral eno samo in se potem ustavil, ne da bi iskal vedno novih?

Enako velja za vatikanske zgodbice. Koliko ljudi pa ve, kolikšna je papeževa plača? Koliko papež zasluži na mesec ali na leto? Ali ima bančni račun? Koliko je bencinskih črpalk v Vatikanu? Je bil kateri od papežev Jud? Koliko je sob v Apostolski palači? Kako se je Michelangelo pošalil na svoji znameniti freski “Zadnja sodba” v Sikstinski kapeli? Ali ima Vatikan železniško postajo? Kdo je trikrat postal papež? Kakšna je usoda filma Vittoria De Sice, ki ga je financiral Vatikan in ki ni bil nikoli javno predvajan? Kdo je bila v resnici papežinja Ivana? Se je v Vatikanu kdaj rodil otrok? Kateri sodobni papež je govoril med spanjem? Kateri papež je bil vso svojo vladavino slep? Lahko letala letijo nad Vatikanom?

Odgovori na vsa ta vprašanja sodijo na spolzko področje trivialnosti. Da, v tej knjigi boste v izobilju neobičajnih,

čudaških, neverjetnih, spletkarskih zgodbic o sedežu Rimskokatoliške cerkve in njenih dostojanstvenikov naleteli na vseb vrst trivialnosti. Med drugim na zgodbice o človeku, ki zdaj sedi na prestolu svetega Petra, in o nekaterih njegovih najzanimivejših predhodnikih.

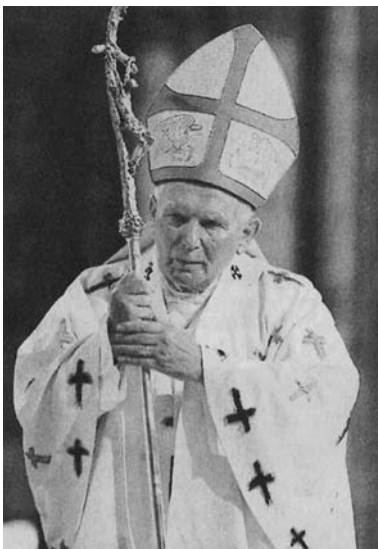
Če ste vernik ali če niste, ste se verjetno že kdaj spraševali, kakšno je v resnici vsakdanje življenje teh skrivnostnih mož, o katerih tako veliko berete in poslušate. Je kateri kadil? Kateri je imel kanarčke? Kdo je oblikoval slikovite uniforme vatikanskih stražarjev – švicarskih gardistov? (Ne, to ni bil Michelangelo. Preberite si knjigo, pa boste izvedeli!) Našli boste številne odgovore na vprašanja, za katera morda doslej niste vedeli, komu bi jih lahko zastavili. Prepričan sem, da boste po nekaj prvih zgodbicah hiteli brati knjigo prav do konca in tam vas v Dodatkih čaka nekaj posebnih poslastic. Ne bodo vas razočarale.

Vse, kar je zapisano, je zapisano z dobrim okusom, kakor slasten obed. To je priročnik, toda take vrste, ob katerem se boste zabavali. O Vatikanu sem pisal dolgo, od leta 1968, ko je izšla moja prva knjiga *The Vatican Empire*. Bila je velika uspešnica, zato sem jih napisal še nekaj. Tako sem skoraj tri desetletja zbiral podrobnosti o življenju papežev, na videz nepomembna dejstva o delovanju Vatikana in Cerkve, ter mimogrede prišel do številnih nenavadnih zgodb o ljudeh, ki so kakorkoli povezani s papeštvom. Buon appetito!

Papeštvo
in njegove male skrivnosti

KATERI PAPEŽ JE "NAJBOLJ PRVI"?

Poleg tega, da je Janez Pavel II. prvi poljski papež in prvi iz komunistične države, je tudi prvi, ki bere brez očal; in prvi, ki nosi zapestno uro; prvi, ki je smučal, plezal po gorah in veslal po rečnih soteskah; prvi, ki je v poljščini pridigal v baziliki svetega Petra; prvi, ki si je nadel imeni dveh neposrednih predhodnikov; prvi, ki je prišel na konklave s samo nekaj drobiža v žepu (imel je komaj za deset dolarjev zlotov, toliko so mu namreč poljski uradniki dovolili vzeti s seboj ob izstopu iz države); prvi, ki je v tem stoletju ubrano zapel težavno "Ite, missa est"; prvi, ki si je za zajtrk privoščil jajca s slanino namesto tradicionalnega italijanskega zajtrka s kavo in kruhom; prvi, po katerem je dobil ime koktajl (v njem je kar izdaten delež poljske vodke); prvi, ki mu je slovesna oblačila ukrojil ugledni pariški modni oblikovalec; prvi v zadnjih 130 letih, ki je imel, ko je bil izvoljen, manj kakor šestdeset let; prvi Slovan na čelu Rimskokatoliške cerkve; prvi, ki je bil v javnosti ranjen s strelom iz pištole; in prvi, ki je bil kdaj odpeljan v javno bolnišnico. Je tudi papež, ki je med vsemi dosedanjimi največ potoval.

Papež Janez Pavel II. v obrednih oblačilih francoskega modnega kreatorja Jean-Charlesa de Castebajaca, avgust 1997.

KAJ SE ZGODI S ČLOVEKOM, KI POSTANE PAPEŽ?

- Privzame novo ime in izgubi večino državljanskih vezi z domovino.
- Njegovo vsakodnevno življenje postane načrtovano do najmanjše podrobnosti in pogosto do zadnje minute.
- Ima svojega spovednika, ki mora biti jezuit. V Vatikan prihaja enkrat na teden ob natanko določenem času in daje papežu odvezo za morebitne grehe.

- Ugotovi, da ima teoretično popolno oblast nad Rimskokatoliško cerkvijo in da je potrebno njegovo soglasje k prav vsakemu odloku. Tradicijo lahko spoštuje ali zanemari. Brez posveta z drugimi lahko uvaja nova pravila ali prilagaja stara, razglašča dogme in spreminja obrede. Čeprav naj bi se o nekaterih vprašanih posvetoval s kardinalskim zborom, ima vsa pooblastila, da se odloča in deluje po svoji volji. Ob najpomembnejših vprašanih lahko stori podobno, kakor je naredil papež Janez XXIII., ko je zaobšel nasvete kardinalov iz vatikanske kurije in sklical ekumenski koncil.
- Ugotovi, da za svoja dejanja ne odgovarja več nobenemu človeškemu bitju. Je kakor absolutni vladar, ki nad seboj nima sodišča.

Papež lahko naredi naslednje:

- dovoli, kaznuje ali prepove delovanje verskih redov
- podeljuje odpustke
- razglasi blažene ali svetnike
- imenuje škofe in kardinale
- ustanavlja, vodi, spreminja ali odpravlja škofije
- imenuje pomožne škofe
- ustanavlja in uzakonja papeške univerze
- izdaja obredna navodila
- upravlja posvetne dobrine verskih ustanov
- ustanavlja in vodi misijone, ki delujejo pod okriljem Svetega sedeža
- sklicuje, načeljuje in prekinja ekumenske koncile
- odloča o katoliških verskih praznikih
- odpravlja stara in uvaja nova obredna pravila

- izdaja papeške dekrete o verskih vprašanjih
- uvaja, spreminja ali razveljavlja cerkveno pravo o kateremkoli vprašanju
- varuje doktrino pred verskimi odkloni
- člane verskih redov, ki se želijo vrniti v posvetno življenje, odvezuje obljube in prisege
- daje dovoljenja za razvezo zakonov
- deluje kot razsodnik
- določa pravila sodnih postopkov
- uvaja cenzuro in določa kazni
- vzpostavlja preiskovalna sodišča
- ustanavlja sodišča ali imenuje sinodalne sodnike za rimsko škofijo

Tako je torej takrat, ko človek postane papež.

KAKO DOLGO KARDINALI IZBIRAJO PAPEŽA?

Pri izbiranju novega papeža v konklavu ni nobenih časovnih omejitev. V vsej zgodovini Vatikana je bil najdaljši konklave po smrti papeža Klementa IV. leta 1268. Kardinali so zasedali 2 leti, 9 mesecev in 2 dneva in končno 1. septembra 1271 razglasili Teobalda Viscontija za papeža Gregorja X.

KATERI PAPEŽ JE UMRL V IZGNANSTVU NA OTOKU?

Sveti Silverij, ki je vladal od junija 536 do novembra 537, je edini papež, ki je umrl na otoku. Na oblast so ga postavili Goti, nasilno pa ga je odstranila bizantinska cesarica Teodora in ga izgnala na otok Ponza ob italijanski sredozemski obali. Danes je zavetnik tamkajšnjih prebivalcev. Vsak junij pripravijo slovesnost v njegov spomin, ki poteka več dni in doseže vrh, ko streli iz pušk naznanijo, da se izza rta pri vasici Santa Maria približuje razsvetljena ladja, ki jo spremlja množica manjših čolnov.

KAKO SE JANEZ PAVEL II. SEZNANJA
Z DNEVNIMI NOVICAMI?

Skupina duhovnikov v vaticanskem državnem tajništvu mu pripravi povzetke najpomembnejših novic. Vsako jutro preberejo kakšnih trideset časopisov z vsega sveta, naredijo dvajset strani povzetkov najvažnejših člankov, jih prevedejo v italijanščino in okoli desetih dopoldne dostavijo Janezu Pavlu II. Čeprav je v pisarni poleg njegove televizor, nikoli ne gleda poročil. Ker dobro zna angleško, pogosto naroči, naj mu prinesejo International Herald Tribune in posebno navdušeno prebira kolumno Arta Buchwalda.

ALI JE ŽE KDO DOBIL TOŽBO PROTI PAPEŽU?

Mediji so imeli veliko veselja, ko je študent prava William Sheffield iz Kalifornije tožil papeža Pavla VI. in zahteval 428,5 dolarja odškodnine, ker mu iz nekega švicarskega samostana niso dostavili mladiča bernardinca, za katerega je že plačal del kupnine. Tole je nekaj časopisnih naslovov iz tistega časa:

- *Pope Loses Pip of a Suit Over a Pup* (Papež izgubil pasjo tožbo)
- *Vatican Is Dogmatic in Court* (Vatikan nepopustljiv na sodišču)
- *Pup 1, Pope 0* (Kuža 1, papež 0)

William Sheffield iz Santa Ane, ki je danes tožilec, je zapisan v zgodovino kot edini, ki je dobil tožbo proti papežu. Sodnik višjega okrajnega sodišča v Alamedi mu je prisodil 428,5 dolarja odškodnine, ker je švicarskim menihom izročil 60 dolarjev predujma za pasjega mladiča, vendar ga ni nikoli dobil. Proces se je vlekel šest let, Sheffield pa je vztrajal, da sta papež in Rimskokatoliška cerkev odgovorna za vse poslovne obveznosti Cerkve.

Toda čeprav je na sodišču zmagal, nikoli ni prišel do svojega denarja.

ALI SE PAPEŽ POJAVLJA NA PROSTEM
TUDI V SLABEM VREMENU?

Janez Pavel II. da. Ko je pozimi 1996 vso Evropo stiskal polarni mraz in so divjali viharne vetrovi, je imel 29. decembra za množico premraženih vernikov redno nedeljsko mašo na Trgu svetega Petra. V močnem vetru si je tiščal na glavo papeško pokrivalo. Rekel je: "Zelo ste pogumni. Ogrejte se. Vse kaže, da bo veter danes preglasil papeža." Potem je povedal, da je v njegovi rodni Poljski temperatura padla pod 35 stopinj Celzija.

KAKŠEN VZDEVEK IMA JANEZ PAVEL II.?

V otroštvu so ga klicali Lolek, še vedno pa ga tako imenujejo družinski člani in najozži prijatelji.

KDO JE BIL PAPEŽ JANEZ XX.?

Tega papeža nikoli ni bilo. Da bi popravili napako v sosledju, so v Vatikanu ime Janez XX. preskočili. Sicer pa je bilo ime Janez eno najpogostejših (in najnesrečnejših), ki so si ga izbrali papeži. Skupaj jih je bilo dvaindvajset – zadnji je bil Janez XXIII. Prej si skoraj sedem stoletij noben sveti oče ni nadel tega imena, verjetno prav zaradi nesreč v vatikanski zgodovini, povezanih z njim: Janeza VII. so, denimo, leta 882 ubili člani njegove družine, odstavljeni Janez XI. je 935. umrl v zaporu, Janeza XII. je do smrti pretepel ljubosumni mož ženske, ki je bila domnevno papeževa priležnica.

TRUPLO KATEREGA PAPEŽA SO VZELI IZ GROBNICE,
ZATO DA BI MU POSMRTNO JAVNO SODILI?

Samo enemu papežu v zgodovini so sodili javno in še temu šele devet mesecev po smrti! Eno najmračnejših dejanj v vatikanski zgodovini se je zgodilo marca 897 – truplo papeža Formoza so vzeli iz grobnice in ga odeli v papeška oblačila. Obtožen je bil zlorabe oblast in spoznan za krivega. Po razglasitvi sodbe so s trupla nemudoma potrgali slovesna oblačila in na desni roki (s katero je papež blagoslavljal) odsekali prste, posmrtne ostanke pa vrgli v Tiberu.

SO PAPEŽA KDAJ ODPOKLICALI?

Na uradnem seznamu papežev ni Janeza XXIII., ki je vladal v letih od 1410 do 1415. Petindvajsetega maja 1410 je postal papež Baltassare Cossa in si izbral ime Janez XXIII. (25. oktobra 1958 si ga je nadel tudi kardinal Angelo Roncalli, ki je nasledil Pija XII.) To je bilo po smrti Aleksandra V., ki so ga za papeža izbrali na koncilu v Pisi kot tekmeца takrat vladajočemu Gregorju XII. (Angelu Correri).

Cossa, ki je bil znan kot krivoverski papež, se je sprl s cesarjem Sigismundom, zato so ga na koncilu v Constanci z dekretom odstavili. Prvi Janez XXIII. je bil "v sramoto Cerkvi", in so ga uradno odstranili s prestola zaradi "incestov, prešuštva in umorov". Med drugim so ugotovili, da je bila njegova priležnica bratova žena. Da bi to sramotno početje skrili pred javnostjo, so ga

poslali v Tusculum. Tam je štiri leta služil kot kardinal in menda zapeljal več kakor dvesto redovnic, gospodinj, poročenih žena in vdov.

KDO SO PROTIPAPEŽI?

To so ljudje, ki so sicer zasedali papeški prestol, vendar njihova izvolitev velja za nezakonito. So posledica različnih zgodovinskih okoliščin – doktrinarnih nesoglasij, izgonov zakonitih papežev, dvojnih volitev ali političnih pretresov. Med letoma 217 in 1449 jih je bilo skoraj štirideset in so si prizadevali, da bi postali papeži ali so zares bili protipapeži tistim, ki so bili izbrani za poglavarja Rimskokatoliške cerkve.

Kadar je Cerkev imela papeža in protipapeža, se je bilo sodobnikom zelo težko odločiti, kateri je pravi. Med zgodovinsko najpomembnejšimi protipapeži so bili Feliks II., Klement III., Klet II., Nikolaj V., Klement VII., Benedikt XIII., Janez XXIII. (Baltassare Cossa) in Feliks V. (zadnji – med letoma 1439 in 1449).

ZAKAJ JANEZ PAVEL II. JEMLJE NA POTOVANJA STEKLENIČKE SVOJE KRVI?

Kadarkoli gre največji popotnik v vatikanski zgodovini v tujino, nosi s seboj stekleničke lastne krvi. Janez Pavel II. ima redko krvno skupino in njegovi zdravniki nočejo biti odvisni od tujih bank krvi.

KATERA JE NAJZABAVNEJŠA ANEKDOTA O JANEZU XXIII.?

V Vatikanu še danes kroži naslednja anekdota o Janezu XXIII.

Kmalu potem, ko je leta 1958 postal papež, so njegovi sorodniki prvič v življenju obiskali Apostolsko palačo. Za večino vernikov je sprejem pri svetem očetu izjemen dogodek in Janezovi domači niso bili nobena izjema. Plašno so hodili po bleščečih se dvoranah, mimo vse-navzočih švicarskih gardistov in ko so pred seboj zagledali Janeza v čudovitih belih papeških oblačilih, so padli na kolena in sklonili glave skoraj do tal.

"Nehajte!" je rekel Janez. "Česa se bojite? Saj sem samo jaz!"

JE BIL KDAJ KATERI PAPEŽ JUD?

Prvi papež, sveti Peter, je bil, tako kakor vseh dvanajst apostolov, rojen v judovski družini in vzgojen v judovstvu. Poleg njega je bil judovske krvi še en papež. Leta 1130 je bil v konklavu izvoljen kardinal, katerega stari oče je bil Jud. Klet II. je izhajal iz družine, ki je prestopila v krščanstvo. Prvi je prestopil ugledni judovski voditelj z Bližnjega vzhoda Baruh. Ko je sprejel Kristusovo vero, je spremenil tudi ime in postal Benedictus – neposredni prevod imena Baruh ("Blaženi") v latinščino.

Njegov sin, Leo de Benedicto Cristiano – dobesedno: Blaženi kristjan – je bil eden najbogatejših Rimljanov v sredini enajstega stoletja. Tudi njegov sin, Petrus Leonis,

je vse do začetkov dvanajstega stoletja ohranjal najvplivnejši položaj družine v Rimu. Dvakrat je poskušal spraviti svoja sorodnika na papeški prestol in v tretje mu je le uspelo. Leta 1130 je postal papež Klet II. Toda izvolitev so pozneje razglasili za nezakonito in Klet II. velja za protipapeža. Še danes se zgodovinarji prepirajo o tem, na kateri strani je bila tedaj pravica po kanonskem pravu, saj sta obe zagrešili marsikaj spornega.

Kot prvi in edini papež judovske krvi po svetem Petru je imel Klet II. vrsto sovražnikov, a to je bila v srednjem veku usoda vseh papežev. Toda v njegovem času se je Cerkev skoraj razklala, ko je manjšina v kardinalskem zboru izvolila na prestol svetega Petra Rimljana – Inocenca II. Da bi utrdil svoj položaj, je Klet II. zaprosil za vojaško pomoč sicilijanskega kralja Rogerja II. Septembra 1130 je v Avellinu podpisal papeško pismo, s katerim je Rogerju dodelil kraljevino Sicilijo, Kalabrijo in Apulijo, kneževino Capuo in neapeljski fevd, v zameno pa sta bila Svetemu sedežu priznana vrhovno gospostvo in pravica do pobiranja letnih davščin.

Po tem Kletovem političnem preobratu je bil Inocenc prisiljen zapustiti Rim. Odšel je v Francijo in tam ga je kot uradnega papeža sprejel Bernard de Clairvaux (pozneje sveti Bernard), eden najvplivnejših evropskih cerkvenih voditeljev. Kleta je hotel očrnuti tako, da ga je imenoval "judovski papež", obtoževal pa ga je tudi incestnega razmerja s sestro. Kletovi predniki so bili sicer spoštovani med Judi in kristjani, toda napadi na Kleta so postajali vedno hujši, saj oblasti željni močje v cerkveni hierarhiji niso stremeli toliko po svetih idealih,

temveč predvsem po posvetnih dobrinah. Vendar ga sovražnikom nikoli ni uspelo izriniti s prestola – in tako je januarja 1138 "judovski" papež umrl naravne smrti.

KATERI PAPEŽ JE ZNAL TIPKATI?

Edini papež, ki je znal uporabljati pisalni stroj, je bil Pij XII. Celotako, ko je bil že hudo bolan, si je sam pisal večino govorov in prvih osnutkov enciklik.

KDAJ JE BIL JANEZ PAVEL II. PRVIČ ČISTO BLIZU SMRTI?

Že kot deček, ko ga je podrl tovornjak in je obležal na cesti. Našli so ga šele naslednje jutro. Imel je počeno lobanjo.

ALI DOBIVA JANEZ PAVEL II. VEČ POSEBNIH PISEM
KAKOR DRUGI DRŽAVNIKI?

Da, to so pisma otrok. Nekatera so mu tako ljuba, da jih hrani v posebni mapi. Tu je nekaj takih:

Dragi papež, vi ste drugačni. Tudi o papežih pred vami sem rad poslušal pripovedovati, vendar mislim, da ste vi najboljši. Menite, da boste lahko spremenili svet, čeprav vašim predhodnikom ni uspelo?
(Štirinajstletnik)

Vi, ki ste Jezusov namestnik, morate povedati Kristusu, naj prepreči ugrabitve, vojne in nasilje, ker je vse to greh.

(Osemletnik)

Videl sem vas na televiziji, preden vas je zločinec ustrelil. Gotovo vam ni lahko živeti na tem svetu, ko ste izpostavljeni tolikšni nevarnosti. Prepričan sem, da boste kmalu okrevali, Jezus bo poskrbel za to. Špageti so dobri za zdravje in če jih boste jedli pogosteje kakor poljsko hrano, se boste hitro počutili bolje. Upoštevajte moj nasvet!

(Desetletnik)

Dragi papež Janez Pavel! Kako je, ko človek umre? Nihče mi tega ne pove. To bi rad samo vedel, ne pa doživel.

(Enajstletnik)

Papež je prejel tudi mnogo brzojavk, med njimi tole nekega štirinajstletnega fanta:

Ko grem zvečer spat, sanjam, in včasih me tlači mora in me je strah. Prosim vas, ali bi nam lahko Bog vsak večer poslal kakšen boljši film? Všeč mi je Robin Williams.

Najbolj zabavna (po mnenju tajnika papeževega kabine-
ta) pa je bila brzojavka devetletne deklice iz Bostona:

Sveti oče, mama mi je rekla, da me je na svet prinesla štokljka. Ko se je rodil moj brat, je prinesla tudi njega. Dragi papež, ali bi lahko z Bogom uredila, da bi imela mama naslednjič normalen porod?

Pismo desetletnega dečka je bilo naslovljeno: "Bog, v papeževi oskrbi", v njem pa je bilo zapisano:

O, Jezus, prebral sem vašo knjigo. Ko boste naslednjič pisali Biblijo, naj bo v njej več akcije.

KAJ O JANEZU PAVLU II. POVE ROKOPIS?

Radoveden, kaj bo razkrila analiza njegove pisave, je Janez Pavel II. poslal vzorec svojega rokopisa najboljšemu italijanskemu grafologu. Ta ni vedel, čigav je. Poročilo je prispelo že čez nekaj dni in papež se je, ko ga je bral, pošteno zabaval na svoj račun. Rokopis kaže veliko skrb pisca za soljudi in njegovo skromnost, je menil grafolog. Pisava se nagiba v desno, kar izraža toplino do drugih. "Sodeč po tem, kako tesno nad črko i postavlja piko, je ta oseba preudarna in ima občutek za podrobnosti. Razmak med besedami pa priča o njenem zelo zapletenem značaju. Včasih se mora umakniti in razmišljati na samem; v teh obdobjih občasne osamitve uživa." Grafolog je dodal, da ima "obravnavana oseba resničen smisel za humor, vendar je tudi nagle jeze, ki je ne skriva". Poročilo je sklenil z ugotovitvijo, da gre za pomembnega človeka.

KATERI PAPEŽ JE OVEKOVEČEN V LORETU?

Svetišče Loreto je, obdano z mogočnim obzidjem in velikimi okroglimi stolpi, prav na vrhu gorskega grebena, kakšnih trideset kilometrov jugovzhodno od Ancone ob italijanski jadranski obali. Vsako leto je prizorišče treh velikih romarskih pohodov – marca, avgusta in decembra. Leta 1965 je romarje popeljal v Loreto papež Janez XXIII. in v njegov spomin so poleg "Svete hiše", za katero katoliška zgodovina pravi, da so jo 1294. prenesli iz Nazareta, postavili velik kip. V Loretu so znane tudi freske, ki jih je leta 1479 naslikal Luca Signorelli in sodijo med najlepše na svetu. Signorelli je tudi avtor Mojzesovega testamenta v Sikstinski kapeli in je odločilno vplival na Michelangela.

JE BIL KATERI OD PAPEŽEV POROČEN?

V začetku cerkvene zgodovine so se papeži lahko poročali. Poročen je bil sveti Peter – Biblija omenja celo njegovo taščo, ki jo je ozdravil Jezus. Papež Hormizd (514–523) je bil oče papeža Silverija (536–537), papež Gregor I. (590–604), znan tudi kot Gregor Veliki, pa pravnuk papeža Feliksa III. (483–492).

Hadrijan II. (867–872) je bil poročen in dobil hčer še preden je postal papež. Hrom in slep na eno oko se ni hotel odreči družini ter se zavezati celibatu in je – kljub kritikam – pripeljal s seboj v Lateransko palačo tudi ženo in hčer. Toda neznanci so ju ugrabili, zato je prosil

Kip papeža Janeza XIII. pred svetiščem v Loretu.

za zaščito in vojaško pomoč francoskega cesarja Ludvika II., ta pa mu je ustregel šele, ko so ugrabljeni ženski ubili. Hudodelcev niso nikoli odkrili.

KJE JE PLAVAL JANEZ PAVEL II.?

Janez Pavel II. (na fotografiji pozdravlja vernike z balkona poletne rezidence v Castel Gandolfu) ima v palači velik bazen, savno, solarij in telovadnico. Bazen je olimpijski in zahteva od plavalca dokaj dobro telesno pripravljenost. Vendar Janez Pavel II. ni plaval zato, ker bi želel izpopolnjevati svoje veščine, temveč po navodilih

Papež Janez Pavel II. pozdravlja romarje z balkona poletne rezidence v Castel Gandolfu.

zdravnikov. Čeprav tega sprva ni bilo opaziti, ima že dolgo težave s hrbtenico, zato so mu priporočili čim več hrbtne plavanja.

ZAKAJ JE PAPEŠKA PALAČA TUDI V FRANCJI?

Velikanska papeška palača v Avignonu, kakšno uro vožnje od Marseilla proti severu, je vpadljiva utrdba, ki je bila prebivališče sedmih papežev. V štirinajstem stoletju, ko je bil Rim zaradi frakcijskih spopadov razdeljen in so papeži našli zatočišče na jugu Francije, je bila "drugi Vatikan". Tu so, s krajšim presledkom, živeli od leta 1309

Papeška palača v Avignonu.

do 1376, potem pa se je njihovo prostovoljno izgnanstvo končalo in so se vrnil v Rim.

Avignon je bil za cerkveno hierarhijo nadvse primeren kraj, zlasti potem, ko je dal Benedikt XII. zgraditi današnjo palačo. Med francosko revolucijo pa je začela propadati in danes skorajda ni več sledi o nekdanjih čudovitih poslikavah in freskah. Nekaj nekdanje lepote je mogoče videti samo še v tako imenovanem garderobnem stolpu in papeški spalnici (poslikani s ptičjimi kletkami in modro-rumenimi pticami), ki je čudežno prestala divjanje revolucionarnih množic.

KATEREGA PAPEŽA JE UŽALIL UMETNIK?

Najhujša žalitev na račun kakega papeža je v Rimu še danes dobro vidna. Če se z Via XX Settembre približate trgu Porta Pia, boste na desni in levi strani ter na sredini slavloloka opazili tri bele reliefe. Čeprav se zdijo navadno okrasje, so v resnici posode za britje s koščkom mila, ovite v obrobljene brisače. Umetnik, ki jih je ustvaril, ni maral papeža Pija IV., ki je leta 1546 naročil gradnjo slavloloka po Michelangelovih načrtih. Bodica s tremi brivskimi posodami namiguje na papeževo skromno družinsko poreklo, saj so bili Pijevi predniki brivci. Norčavi dodatek so v Vatikanu opazili šele dobro stoletje po postavitvi slavloloka.

KATERA JE BILA NAJLJUBŠA ZABAVA JANEZA XXIII.?

Papež Janez XXIII. se je rad skrival v najvišjo zgradbo v Vatikanu (znana je kot Viharni stolp), v kateri je podstrešno stanovanje z osmimi sobami in teraso. Opremljen z dvema daljnogledoma je uro ali dve s terase opazoval dogajanje na rimskih ulicah – gospodinje, ki so obešale perilo, otroke, ki so se igrali, in podobno. Danes je to stanovanje namenjeno pomembnejšim gostom. Uporabljal pa ga je tudi Janez Pavel II., ko so prenavljali njegove prostore v Apostolski palači.

Novo v založbi Ciceron v letu 2004:

Craig Unger Bushev dvor, Saudov dvor

Nino Lo Bello Za zidovi Vatikana

Carmen Bin Ladin Moje življenje v Savdski Arabiji

Azar Nafisi Prebiranje Lolite v Teheranu

Naročila

Založba Ciceron

Dobeno 52

1234 Mengeš

tel 01 7291410

e-mail zalozba@ciceron-ap.si

<http://www.ciceron-ap.si/>